

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 8. martā

Satversmes tiesa šādā sastāvā: rīcības sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Gunārs Kusiņš, Daiga Rezevska, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs, Anita Rodiņa un Irēna Kucina,

rīcības sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 7/2022),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt likuma “Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldības domju deputātu darbam” (turpmāk – Likums) 1., 2., 3. un 5. pantu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 5., 21., 28., 96., 101., 106., 111. un 116. pantam un spēkā neesošu no Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskāruma rašanās brīža;

1.2. noteikt pagaidu noregulējumu, apturot Likuma 1., 2., 3. un 5. panta darbību līdz Satversmes tiesas sprieduma pieņemšanai;

1.3. izskatīt ierosināto lietu steidzamības kārtībā;

1.4. piedzīt no Saeimas par labu Pieteikuma iesniedzējai neizmaksāto darba samaksu par laiku no [datums] līdz Satversmes tiesas sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

2. Saskaņā ar Likuma 1. pantu šā likuma mērķis ir noteikt pagaidu papildu prasības Saeimas deputātu dalībai Saeimas, Saeimas komisiju, speciāli izveidoto komisiju, apakškomisiju, deputātu grupu, deputātu darba grupu, Frakciju padomes un Saeimas Prezidija sēdēs, citos Saeimas vai Saeimas struktūrvienību organizētos pasākumos, kā arī Saeimas ārpolitiskajā darbībā (turpmāk – Saeimas darbs), kā arī pagaidu prasības pašvaldības domes deputāta darba veikšanai, lai:

1) nodrošinātu sabiedrības veselības un drošības interesēm atbilstošu rīcību Covid-19 infekcijas izplatības apstākļos;

2) sekmētu uzticēšanos valstī īstenotajai Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības politikai;

3) solidarizētos ar pārējo valsts un pašvaldību institūciju, tajā skaitā kapitālsabiedrību, amatpersonām un darbiniekiem, nodrošinot taisnīgu attieksmi Covid-19 infekcijas izplatības mazināšanas pasākumu īstenošanā;

4) vairotu uzticēšanos valsts un pašvaldību institūciju, tajā skaitā Saeimas, darbībai.

Likuma 2. pantā paredzēts, ka no 2021. gada 15. novembra Saeimas darbā ir tiesīgs piedalīties tikai tāds Saeimas deputāts, kurš šajā likumā noteiktajā kārtībā ir uzrādījis sadarbspējīgu Covid-19 sertifikātu, kas apliecina vakcinācijas vai pārslimošanas faktu, kā arī deputāts, kurš saņēmis klīniskās universitātes slimnīcas speciālista vai konsilija atzinumu par vakcinācijas atlikšanu uz noteiktu laiku un uzrādījis sadarbspējīgu sertifikātu par negatīvu veiktā testa rezultātu (turpmāk – sertifikāts).

Likuma 3. pantā noteikts, ka Saeimas deputātam ir pienākums uzrādīt sertifikātu Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijai līdz 2021. gada 15. novembrim, ja vien deputāts informāciju par sertifikātu nav iepriekš iesniedzis Saeimas

Administrācijai. Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija tuvākajā Saeimas sēdē ziņo par deputātiem, kuri nav uzrādījuši sertifikātu un līdz ar to nav tiesīgi piedalīties Saeimas darbā.

Savukārt Likuma 5. pants noteic, ka deputātam, kurš saskaņā ar šā likuma 2. pantu nav tiesīgs piedalīties Saeimas darbā, tiek pārtraukta mēnešalgas un kompensācijas izmaksa. Saeimas deputāta mēnešalgas un kompensācijas izmaksa tiek atjaunota ar dienu, kad deputāts Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijai uzrādījis sertifikātu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, Satversmes tiesa izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas kompetence ir noteikta Satversmes 85. pantā, kā arī Satversmes tiesas likuma 1. un 16. pantā. Satversmes tiesas likuma 16. pantā ir izsmeļoši uzskaitītas Satversmes tiesā izskatāmās lietas.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. apakšpunktā norādītais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai. Savukārt šā lēmuma 1.4. apakšpunktā norādītais prasījums piedzīt no Saeimas par labu Pieteikuma iesniedzējai neizmaksāto darba samaksu Satversmes tiesai nav piekritīgs.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai viņai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šo uzskatu pamatot.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir 13. Saeimas deputāte. Kopš [datums] viņa piedalījies Saeimas klātienē sēdēs un pildījusi citus deputāta pienākumus, uzrādot negatīvu Covid-19 testa rezultātu. Tomēr Pieteikuma iesniedzēja līdz 2021. gada 15. novembrim neuzrādīja Likuma 2. pantā noteikto sertifikātu Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijai. Līdz ar to viņai saskaņā ar Likuma 2. pantu tika liegta dalība Saeimas darbā gan klātienē, gan attālināti. Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja kopš 2021. gada 15. novembra nevarot turpināt pildīt deputātes pienākumus, kā arī saņemt atalgojumu. Pieteikuma iesniedzējai esot noteikts pienākums vakcinēties pret Covid-19, lai varētu turpināt pildīt deputātes pienākumus un saņemt par to atlīdzību. Tāpēc viņa uzskata, ka Likuma 1., 2., 3. un 5. pants neatbilst Satversmes 1., 5., 21., 28., 96., 101., 106., 111. un 116. pantam.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-52-01 13. punktu*). Persona ir tiesīga vērsties Satversmes

tiesā tikai tādā gadījumā, kad pastāv tieša saikne starp šīs personas pamattiesību ierobežojumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*).

6.1. Likuma 1. pants noteic šā likuma mērķi, savukārt minētā likuma 3. pants paredz sertifikāta uzrādīšanas kārtību. Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, kādā veidā tieši šo normu iespējamā neatbilstība pieteikumā norādītajām Satversmes normām izraisītu viņai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

6.2. Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, Likuma 2. un 5. pants (turpmāk – apstrīdētās normas) neatbilst Satversmes 21. un 116. pantam.

Satversmes 21. pants noteic, ka iekšējās darbības un kārtības noteikšanai Saeima izstrādā sev kārtības rulli. Saeimas darba valoda ir latviešu valoda.

Savukārt saskaņā ar Satversmes 116. pantu personas tiesības, kas noteiktas Satversmes deviņdesmit sestajā, deviņdesmit septītajā, deviņdesmit astotajā, simtajā, simt otrajā, simt trešajā, simt sestajā un simt astotajā pantā, var ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību. Uz šajā pantā minēto nosacījumu pamata var ierobežot arī reliģiskās pārliecības paušanu.

Pieteikumā ir citētas Satversmes tiesas atziņas un pausts Pieteikuma iesniedzējas viedoklis par parlamenta suverenitātes principa un Satversmes 116. panta saturu. Tomēr Pieteikuma iesniedzēja nav norādījusi, kādas Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības vai publiski tiesiskas kompetences izrietētu no Satversmes 21. un 116. panta.

6.3. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst arī Satversmes 28. pantam.

Satversmes 28. pantā paredzēts, ka Saeimas locekli ne par balsošanu, ne par amatu izpildot izteiktām domām nevar saukt pie atbildības ne tiesas, ne administratīvā, ne disciplinārā ceļā. Saeimas locekli var saukt pie tiesas atbildības, ja viņš, kaut arī amatu izpildot, izplata:

- 1) godu aizskarošas ziņas, zinādams, ka tās nepatiesas, vai

2) godu aizskarošas ziņas par privātu vai ģimenes dzīvi.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Satversmes 28. pantā, kas noteic, ka Saeimas deputāts nav atbildīgs par lēmumiem, kuru pieņemšanā ir piedalījies ar saviem balsojumiem, atspoguļojas pārstāvības mandāta tiesiskās sekas. Deputāts nav pakļauts ārējiem, nedz savas partijas, nedz citu organizāciju, nedz atsevišķu vēlētāju vai vēlētāju grupu dotiem rīkojumiem un izvirzītiem uzdevumiem, bet rīkojas godprātīgi un pēc savas apziņas (*sk. Satversmes tiesas 2019. gada 23. decembra sprieduma lietā Nr. 2019-08-01 11. punktu*).

Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, kādā veidā Satversmes 28. pants attiecas uz konkrēto Pieteikuma iesniedzējas situāciju un kādā veidā ar apstrīdētajām normām tiek pārkāptas viņas kā Saeimas deputātes tiesības netikt sauktai pie atbildības par balsojumu un izteiktajām domām, pildot amata pienākumus.

Līdz ar to pieteikums daļā par Likuma 1., 2., 3. un 5. panta atbilstību Satversmes 21., 28. un 116. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6.4. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem ir gūstams apstiprinājums tam, ka apstrīdētās normas Pieteikuma iesniedzējai kā Saeimas deputātei ir piemērotas. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas pārkāpj tiesiskās paļāvības, labas likumdošanas un varas dalīšanas principu, neatbilst Satversmes 5. pantam, kā arī aizskar viņai Satversmē ietvertās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, tiesības piedalīties valsts darbībā, tiesības uz veselības aizsardzību un tiesības uz izvēlētajās nodarbošanās saglabāšanu.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 1., 5., 96., 101., 111. un 106. pantam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona ir tiesīga iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi tad, ja viņa ir izmantojusi

visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

Pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrajam teikumam, ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai skaitāms no apstrīdēto normu piemērošanas brīža Pieteikuma iesniedzējai, tas ir, no 2021. gada 15. novembra. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2022. gada 11. janvārī. Tādējādi termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 1., 5., 96., 101., 111. un 106. pantam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda tā juridiskais pamatojums. Satversmes tiesas likuma izpratnē pieteikuma juridiskais pamatojums nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu arī tad, ja konstitucionālajā sūdzībā ietvertais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

8.1. Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajam tiesiskās paļāvības principam. Pieteikuma iesniedzēja esot paļāvusies uz to, ka viņa netiks atcelta vai atstādināta no deputātes amata pienākumu pildīšanas Satversmē vai Saeimas vēlēšanu likumā neminētos gadījumos.

Vērtējot, vai ir pārkāpts tiesiskās paļāvības princips, Satversmes tiesa noskaidro: 1) vai personai ir radusies tiesiskā paļāvība uz konkrētu tiesību saglabāšanu vai īstenošanu, proti, vai personas paļaušanās ir likumīga, pamatota un saprātīga, kā arī vai tiesiskais regulējums pēc savas būtības ir pietiekami noteikts un nemainīgs, lai tam varētu uzticēties; 2) vai ir ievērots saprātīgs līdzsvars starp personas tiesiskās paļāvības aizsardzību un sabiedrības interešu nodrošināšanu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 15. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2009-88-01 15. un 16. punktu*).

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka tiesiskās paļāvības princips neizslēdz valsts iespēju grozīt pastāvošo tiesisko regulējumu. Pretēja pieeja novestu pie valsts nespējas reaģēt uz mainīgajiem dzīves apstākļiem (*sk. Satversmes tiesas 2009. gada 26. novembra sprieduma lietā Nr. 2009-08-01 25. punktu*). Tiesiskās paļāvības aizsardzība nevar būt absolūta, un sabiedrībai nozīmīgu interešu aizskāruma novēršanai būtu dodama prioritāte salīdzinājumā ar tiesiskās paļāvības aizsardzību. Konstatējot būtiskus sabiedrības interešu aizskārumus, valsts institūcijām ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rīkoties (*sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 2. punktu un 2009. gada 6. jūlija sprieduma lietā Nr. 2008-38-03 13. punktu*).

Pieteikuma iesniedzēja nav sniegusi juridiskus argumentus tam, vai un kā ar apstrīdētajām normām konkrētajā gadījumā nav ticis ievērots līdzsvars starp personas tiesiskās paļāvības aizsardzību un sabiedrības interešu nodrošināšanu.

8.2. Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajam varas dalīšanas principam, jo Pieteikuma iesniedzēja kā Saeimas deputāte esot spiesta iegūt sertifikātu, lai sabiedrībā vairotu uzticēšanos valdības lēmumiem.

Varas dalīšanas princips nozīmē, ka visa valsts darbība pēc savas būtības funkcionāli ir iedalīta trijos darbības veidos jeb valsts varas funkcionālos atzaros – likumdošanas varā, izpildvarā un tiesu varā (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 18. decembra sprieduma lietā Nr. 2013-06-01 11. punktu*). Varas dalīšanas mērķis ir

personas pamattiesību un demokrātiskas valsts iekārtas nodrošināšana, garantējot līdzsvaru un savstarpēju kontroli starp valsts varas institūcijām (*sk. Satversmes tiesas 2006. gada 20. decembra sprieduma lietā Nr. 2006-12-01 6.1. punktu*). Savukārt noteicošo lomu likumdošanā un valstiski nozīmīgu lēmumu pieņemšanā Satversme piešķir Saeimai (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 25. novembra sprieduma lietā Nr. 2010-06-01 13. punktu*)

Pieteikumā ir citētas Satversmes normas un Satversmes tiesas atziņas par varas dalīšanas principa saturu. Tomēr Pieteikuma iesniedzēja nav sniegusi juridiskus argumentus par to, kādā veidā ar apstrīdēto normu pieņemšanu Saeima būtu pārkāpusi savas kompetences robežas.

8.3. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst arī Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajam labas likumdošanas principam, jo to pieņemšanas procesā pieļauti vairāki pārkāpumi.

Atbilstoši Satversmes tiesas judikatūrai apstrīdētās normas atbilstība labas likumdošanas principam tiek vērtēta, noskaidrojot, vai pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar pienācīgā kārtībā pieņemtu likumu. Proti, pārbaudot, vai likums ir: 1) pieņemts, ievērojot normatīvajos aktos paredzēto kārtību; 2) izsludināts un publiski pieejams atbilstoši normatīvo aktu prasībām; 3) pietiekami skaidri formulēts, lai persona varētu izprast no tā izrietošo tiesību un pienākumu saturu un paredzēt tā piemērošanas sekas (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 27. maija sprieduma lietā Nr. 2020-49-01 24. punktu*). Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tikai būtiski procedūras pārkāpumi ir pamats tam, lai atzītu, ka pieņemtajam aktam nav juridiska spēka (*sk. Satversmes tiesas 2022. gada 7. janvāra sprieduma lietā Nr. 2021-06-01 16. punktu*).

Tādējādi tas, vai apstrīdētās normas atbilst Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajam labas likumdošanas principam, izvērtējams, pārbaudot apstrīdēto normu atbilstību pārējām pieteikumā norādītajām Satversmes normām.

8.4. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas pārkāpjot Satversmes 96. un 111. pantu. Valsts īstenoti pasākumi, kas vērsti uz personu

piespiešanu vakcinēties, esot uzskatāmi par personu pakļaušanu piespiedu ārstēšanai un pārkāpjot Pieteikuma iesniedzējas tiesības rūpēties par savu veselību un dzīvību saskaņā ar savu personisko pārliecību un gūto pieredzi. Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, valsts nav izpildījusi tai no Satversmes 111. panta izrietošo pozitīvo pienākumu nodrošināt izvēles brīvību vakcinēšanās jautājumā. Tāpat Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 101. pantam kopsakarā ar 5. pantu un 106. pantam, jo nesamērīgi ierobežo viņas kā deputātes tiesības piedalīties Saeimas darbā gan klātienē, gan attālināti un saņemt par to atalgojumu. Apstrīdēto normu izstrādē arī neesot apsvērts tas, kādu kaitējumu veselībai un privātās dzīves aizsardzībai var nodarīt vakcinēšanās pret Covid-19. Apstrīdēto normu mērķi esot politiski motivēti, un tās neesot bijis nepieciešams pieņemt, jo iepriekš pastāvējusi kārtība – uzrādīt negatīvu Covid-19 testa rezultātu darbam Saeimā – esot bijusi saudzīgāka. Turklāt šāda kārtība Covid-19 infekcijas izplatības riskus novēršot līdzvērtīgā kvalitātē kā apstrīdētajās normās noteiktā.

Vērtējot to, vai valsts ir izpildījusi pozitīvos pienākumus, kas tai izriet no Satversmes 111. panta, Satversmes tiesa pārbauda, vai: 1) likumdevējs veicis pasākumus, lai nodrošinātu tiesību realizāciju; 2) šie pasākumi veikti pienācīgi, proti, vai personām ir nodrošināta iespēja īstenot savas tiesības vismaz minimālā apmērā; 3) ir ievēroti Satversmē ietvertie vispārējie tiesību principi (*sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 9. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2012-14-03 13. punktu*).

Savukārt, vērtējot apstrīdētās normas atbilstību citām Satversmē ietvertajām pamattiesībām, Satversmes tiesa noskaidro: 1) vai apstrīdētajā normā ir ietverts kāds tiesību ierobežojums; 2) vai šis ierobežojums ir noteikts ar likumu un vai tam ir leģitīms mērķis; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs samērīguma principam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 15. janvāra sprieduma lietā Nr. 2020-21-01 11. punktu*). Savukārt, vērtējot pamattiesību ierobežojuma atbilstību samērīguma principam, jānoskaidro: 1) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai jeb vai ar izraudzīto līdzekli var sasniegt leģitīmo mērķi; 2) vai šāda rīcība ir nepieciešama jeb vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk

ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs jeb vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 15. janvāra sprieduma lietā Nr. 2020-21-01 13. punktu*). Turklāt Satversmes tiesas judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka saudzējošāks pamattiesību ierobežošanas līdzeklis ir nevis jebkurš cits, bet tikai tāds, ar kuru var sasniegt leģitīmo mērķi vismaz tādā pašā kvalitātē (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 15. janvāra sprieduma lietā Nr. 2020-01-01 15. punktu*).

Pieteikumā citētas tiesību normas, Satversmes tiesas judikatūra par Satversmes normu saturu un citi tiesību avoti, kā arī Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par to, ka likumdevējs nav veicis pasākumus, lai nodrošinātu viņai tiesības uz veselību. Tomēr Pieteikuma iesniedzēja nav sniegusi juridisko pamatojumu katras apstrīdētās normas neatbilstībai katrai pieteikumā norādītajai Satversmes normai. Pieteikumā nav norādīti juridiskie argumenti, kas pamatotu, kādēļ konkrētajā gadījumā valsts nav izpildījusi tai no Satversmes 111. panta izrietošos pozitīvos pienākumus. Tāpat Pieteikuma iesniedzēja nav sniegusi pamatojumu tam, vai apstrīdētajās normās noteiktajam pamattiesību ierobežojumam ir leģitīms mērķis. Pieteikumā nav pamatots arī tas, vai Pieteikuma iesniedzēja norādītie alternatīvie risinājumi pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi sasniegtu līdzvērtīgā kvalitātē. Pieteikuma iesniedzēja arī vispārīgi norāda, ka nelabvēlīgās sekas, kas rodas apstrīdēto normu dēļ, ir pretējas viņas interesēm un var radīt sabiedrības neuzticēšanos valsts iekārtai. Taču Pieteikuma iesniedzēja nav analizējusi ar šo ierobežojumu indivīda tiesībām radīto kaitējumu kopsakarā ar ieguvumu, ko no tā gūst sabiedrība kopumā. Proti, pieteikumā nav pamatots, kādēļ sabiedrības ieguvums no apstrīdētajās normās noteiktā pamattiesību ierobežojuma neatsver personas tiesībām ar šo ierobežojumu nodarīto kaitējumu.

Līdz ar to pieteikuma juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajam tiesiskās paļāvības, varas dalīšanas un labas likumdošanas principam, 96. pantam, 101. pantam kopsakarā ar

5. pantu, kā arī 106. un 111. pantam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

9. Ievērojot to, ka lieta Satversmes tiesā nav ierosināma, jo pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likumā noteiktajām prasībām, šā lēmuma 1.2. un 1.3. apakšpunktā norādītie lūgumi ir atstājami bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu, sesto daļu un 7.¹ daļu, Satversmes tiesa

nolēma:

1. Atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 7/2022).
2. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. un 1.3. apakšpunktā norādītos lūgumus.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcības sēdes priekšsēdētājs

Aldis Laviņš